

Z gore gre vojvoda v soljsko cerkev¹⁾, ki je imela nekdanj škofovsko čast in je bila podložna lorški (Lorch) cerkvi, katera je bila prestolnica 14 cerkvâ. Tukaj poje ali škof ali kak častitljiv prelat slovesno sveto mašo v prisotnosti drugih prelatov dežele in blagoslovi, kakor je v obredniku naročeno, kneza, nosečega še kmetiška oblačila. Kakor hitro je pa minula velika maša, se odda kmetiška obleka beračem po naročilu ključarjev. Knez pa obleče krasno opravo in se podá k obedu, kjer opravljajo svoj posel maršal, komornik, truhses in točaj z vso skrbjo. Od obeda odide knez na soljsko polje²⁾, kjer mu je pripravljen sodnijski stol, da sodi po pravici vse pritožbe. Tukaj oddaja tudi deželske fevde, ki so mu bili v teku let zapadli nazaj. Sicer je pa Meinhard vse te obrede preložil v svoj Tirolski grad.

Victoriensis razlaga te običaje tako-le: „Ti običaji pri vojvodskem vmeščanju imajo trojen pomen. Knez pride v kmetiški obleki, in vprašajo ga po krščanski veri, in po krstni milosti, a on potegne svoj meč! Prvo kaže vojvodske dolžnosti: Koroški vojvoda je državni lovski mojster in potrebuje na svojih potih po prepadih, gorah in dolinah take obleke in palice za oporo. Njegova dolžnost je tudi, da redi lovske pse za cesarja, kadar pride na lov. Pisana živina po-

meni prebivalce dežele, ki s temi živalimi obdelujejo rodovitna, a za obdelovanje težavna tla.

Drugič se zaznamenuje skrivnost svete vere in način, kako je prišla v narod. Kajti l. 790., ko je bil Karol Veliki cesar, Ingo vojvoda koroški, Virgilij in Arnon pa škofa solnograška, povabil je Ingo na obed vse svoje poslanike, plemiče in sužnje. Plemičem je dal ponuditi kruha daleč proč od svojega obličja kakor psom, in vina jim je ukazal prinesiti v rjavih vrčih. Kmete pa je posadil k svoji mizi in jim je dal jesti iz dragocene zlate in srebrne oprave, češ: Kmetje so preprosti, zvesti in čisti, posvečeni po krstu in v veri utrjeni, plemiči pa so nečisti in omadeževani z nezvestobo. Ko so plemiči to izprevideli, so prihiteli vsi za vero vneti in so prosili svetega krsta. Zato je pa vojvodsko vmeščevanje prihranjeno preprostim ljudem in ne plemičem. Tretje znamenje kaže knežji sodnijski poklic, ki naj bi bil ljudem branitelj in zagovornik, kakor je Makabeju rečeno: „Vzemi sveti meč kot božji dar, s katerim bodeš podiral nasprotnike mojega naroda.“

Zgodovinsko poročilo vetrinjskega opata in njegovo razlaganje prelepih obredov je pa precej površno. Še bolj obžalujemo, da se še do zdaj nikjer ni našel obrednik, ki bi nam d. besedno sporočil krasni staroslovenski običaj pri vmeščanju koroških vojvod.

(Konec.)

¹⁾ In Solio — Maria Saal — Gospa Sveta.

²⁾ Zollfeld — gospešvetsko polje.

V sobici tihi . . .

V sobici tihi
s tajnimi vzdihi
pravil sem pesmicam,
kak me začaralo,
kak me prevaralo
dekle je mlado . . .

Tiho . . . Poredno le
vpil je moj škorec,
z glavo kimaje:
„Ti — norec!“ . . .

Leo Levič.